

پول شویی

ترجمه: محمد حنیفه اقبالی درخشان^۱

برخی از تعاریف پول شویی در وب و صفحات اینترنت عبارتند از:

الف - پنهان سازی منشأ پولی که به طور غیرقانونی به دست آمده است.

ب - پول شویی جریانی است که طی آن مقادیر بسیار معتنا بهی از پول حاصل از جرایم جدی مثل قاچاق مواد مخدر این گونه جلوه داده می شود که از منشأ مشروع به دست آمده است. این امر در بسیاری از نظام های حقوقی تحت تعاریف گوناگون جرم محسوب می شود. این جریان، عملیات کلیدی اقتصاد زیرزمینی است.

ج - عمل مشارکت در معاملات طراحی شده برای دگرگون سازی اصل و منشأ پول به دست آمده از راه غیرقانونی.

د - اقدام به تغییر ظاهر پول به دست آمده از عملیات مجرمانه.

ه - تغییر شکل مقادیر عظیم پولی که عامل آن می خواهد منبع آن را پنهان ساخته (برای مثال، پول حاصل از قاچاق مواد مخدر) و [آن را] قانونی و مشروع جلوه دهد. این جریان اغلب - مستلزم معاملات بین المللی چند ملیتی، با استفاده از ارزهای مختلف و مؤسسات مالی به منظور دیگرگون جلوه دادن سرچشمه آن است.

۱. بازرس دفتر بازرسی و پاسخگویی به شکایات و عضو هیئت تحریریه مجله کانون.

و - تغییر شکل یا انتقال اموال به دست آمده از اعمال مجرمانه، به منظور پنهان سازی یا دیگرگون جلوه دادن منشأ غیرقانونی آن...

از هشتم مارس ۲۰۰۵ م. به این طرف، ترتیباتی اتخاذ شده است تا مراکز حراج و آژانس‌های املاک، در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی دریافت خدمات آن‌ها باشند، ملزم باشند مطابق مقررات قانون ۱۹۹۴ عدالت کیفری مرتبط با پول‌شویی اقدام نمایند.

ی - جامعه بین‌المللی احتمال می‌دهد که [برخی] مولتی میلیونر [ها] و حامیان ثروتمند [شان] شبکه‌ای از منابع مالی جهانی وسیع و ناشناخته را در اختیار دارند.

د - درگیر شدن در معاملات مالی به منظور پنهان‌سازی هویت، منشأ و یا مقصد پول

و...

ذ - درگیر شدن به طور مستقیم یا غیرمستقیم در معامله‌ای که پول یا اموالی را دربرمی‌گیرد که درآمد حاصل از اقدامات مجرمانه، اخاذی، فعل و انفعال، طراحی، پنهان‌کاری، نقل و انتقال، تبدیل، دستکاری یا بردن آن پول یا اموال ناشی از اعمال مجرمانه از یک قلمرو یا آوردن آن به یک قلمرو مکانی دیگر است.

دفتر سازمان ملل متحد در ارتباط با مواد مخدر و جرایم^۱

مقدمه‌ای بر مبحث پول‌شویی:

پول، علت نخستین درگیری در انواع فعالیت‌های مجرمانه است. پول‌شویی، روشی است که از طریق آن، جنایتکاران، منابع غیرقانونی ثروت‌شان را پنهان می‌سازند و زیرساخت‌های خود را محافظت می‌کنند؛ به طوری که از قرار گرفتن در معرض اتهام عوامل اجرای قانون مصون مانده و از به‌جای گذاشتن شواهد متهم‌کننده جلوگیری می‌کنند.

تروریست‌ها و سازمان‌های تروریستی برای جلوگیری از سقوط خود و برای انجام عملیات تروریستی از پول بهره می‌گیرند. پول برای تروریست‌ها از سرچشمه‌های متنوعی

1. United Nations office on Drugs and Crime (UNODC).

به دست می‌آید. اگر برای تروریست‌ها پنهان ساختن پول‌های به دست آمده و ثروت‌شان خیلی مهم نباشد، پنهان سازی مقصد پول‌های به دست آمده و منظوری که برای آن دست به اقدام زده‌اند، دارای اهمیت است. لذا تروریست‌ها و سازمان‌های تروریستی از همان ترفندهایی استفاده می‌کنند که پول‌شویان برای پنهان کردن پول خود از آن‌ها بهره می‌گیرند.

موفقیت در ممانعت و کشف پول‌شویی وسیله بسیار مهمی است برای شناسایی جنایتکاران، تروریست‌ها و عملیات زیربنایی که پول‌ها از آن به دست می‌آید. به کارگیری فنون تجسس و اطلاع‌رسانی می‌تواند راهی به سوی کشف و از هم پاشیدن عملیات تروریست‌ها و سازمان‌های تروریستی باشد.

مؤسسات مالی به جهت سروکار داشتن با دارایی‌های مردم به شهرتی متکی هستند که از صداقت و درستی به دست آمده است. وقتی که مشخص می‌شود، یک مؤسسه مالی به عملیات پول‌شویی کمک کرده است، شرکت‌های معتبر از آن دوری می‌کنند. یک مؤسسه بین‌المللی مالی که واسطه پول‌شویی قرار می‌گیرد به یک پناهگاه مالی ایده‌آل تبدیل می‌شود. کشورهای در حال توسعه که پول‌های کثیف را به عنوان موتور محرک موقت برای توسعه جذب می‌کنند، به عنوان پیامد آن، در تلاش برای جلب سرمایه‌های باثبات بلندمدتی که مبتنی بر شرایط پایدار و مدیریت مطلوب است و می‌تواند به آن‌ها در دستیابی به توسعه پایدار و رشد بلندمدت کمک کند، با مشکل مواجه می‌شوند. پول‌شویی می‌تواند اقتصاد یک ملت را با تغییر تقاضای نقدینگی، ایجاد سود و نرخ تبدیل بی‌ثبات ارز، و ایجاد تورم بالا در کشورهایی که جنایتکاران در آنجا تجارت می‌کنند، فاسد و نابود کند. نگران‌کننده‌تر از همه، این است که پول‌شویی فساد و جنایت سازماندهی شده را تغذیه می‌کند. مقامات عمومی فاسد نیاز دارند که بتوانند رشوه‌ها، دست‌خوش‌ها، منابع عمومی و حتی گاهی وام‌های دریافتی از مؤسسات بین‌المللی برای توسعه را پول‌شویی کنند. گروه‌های جرایم سازماندهی شده نیاز دارند تا بتوانند منافع حاصل از حمل و نقل مواد مخدر و

قاچاق کالا را از طریق پول شویی تطهیر کنند. گروه‌های تروریست از کانال‌های پول شویی برای دستیابی به پول نقد جهت خرید اسلحه استفاده می‌کنند. ثمرات اجتماعی ممانعت نکردن از پول شویی چنین گروه‌هایی، می‌تواند فاجعه‌بار باشد. قطع منافی که مقامات عمومی فاسد، قاچاقچیان و گروه‌های جرایم سازماندهی شده از جرایم و جنایات به دست می‌آورند، یکی از بهترین راه‌های توقف جنایات در بستر خودشان است.

در سال‌های اخیر، جامعه بین‌المللی در مورد خطراتی که پول شویی در همه این حوزه‌ها ایجاد می‌کند، آگاه‌تر شده است؛ و بسیاری از دولت‌ها و مراجع قضایی خود را ملزم به اقدام در این باره کرده‌اند. سازمان ملل متحد و دیگر سازمان‌های بین‌المللی متعهد هستند که آن‌ها را به هر طریقی که می‌توانند یاری کنند. جنایتکاران، هم‌اکنون از جهانی شدن اقتصاد، به جهت انتقال سریع منابع از طریق مرزهای بین‌المللی، سود می‌برند.

تشریح مساعی‌ها

(نهاد) برنامه جهانی علیه پول شویی، منافع حاصل از جرایم و تأمین مالی تروریسم (GPML)^۱، با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای درگیر در فعالیت ضدپول شویی و مقابله با تأمین مالی عملیات تروریستی (GML/CET)^۲ به منظور تکمیل فعالیت‌های در حال انجام و جلوگیری از موازی کاری، همکاری و پیوسته در فعالیت‌های مشترک، شرکت می‌کنند. (نهاد) برنامه جهانی علیه پول شویی، ضمن همکاری نزدیک، فعالیت‌های متعدد مشترکی را با بانک جهانی^۳ (WB)، صندوق بین‌المللی پول^۴ (IMF)، دبیرخانه کشورهای مشترک‌المنافع^۵، سازمان امنیت و همکاری در اروپا^۶ (OSCE)، بانک توسعه آسیا^۷ (ADB)،

1. Global Program against Money - Laundering. (GPML)
2. Anti-money-Laundering/Countering the financing of terrorism.(AML/CFT).
3. World Bank (WB).
4. International Monetary Fund (I.M.F.).
5. Commonwealth Secretariat.
6. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE).
7. Asian Development Bank (ADB).

گروه مؤسسات اطلاعاتی مالی اگمونت^۱، هیئت اجرایی سازمان ملل متحد در موضوع مبارزه با تروریسم^۲ (CTED)، نیروی ویژه سازمان ملل متحد برای مبارزه با تروریسم^۳ (CTITF)، اینترپول^۴، بانک‌های توسعه منطقه‌ای^۵، اتحادیه اروپا،^۶ کمیسیون سازمان ملل در ارتباط با قوانین تجارت بین‌الملل^۷ (UNCITRAL)، همچنین وزارت دادگستری آمریکا^۸ (OPDAT)، دفتر همکاری‌های فنی وزارت دارایی آمریکا^۹ (OTA)، کمیسیون بین‌کشوری وابسته به سازمان کشورهای آمریکایی راجع به کنترل سوءاستفاده از مواد مخدر^{۱۰} (OAS/CICAD)، مجامع منطقه‌ای^{۱۱} نظارت عملیات مالی و تعدادی از مؤسسات یاری‌رسان کشوری منفرد،^{۱۲} را هدایت کرده است. این همکاری مانع از موازی‌کاری است و کمک می‌کند تا از ارائه کمک‌ها به‌صورت سازماندهی‌شده، اطمینان حاصل شود.

(نهاد) برنامه جهانی پول‌شویی در وظایف نظارتی‌اش از طریق نهاد نظارت عملیات مالی^{۱۳} (FATF) و هشت مؤسسه امنیت مالی منطقه‌ای: گروه آسیا / اقیانوسیه در ارتباط با پول‌شویی^{۱۴} (APG)، سازمان نظارت عملیات مالی منطقه کارائیب^{۱۵} (CFATF)، شورای

-
1. Egmont Group of financial Intelligence Units.
 2. UN Counter - Terrorism Executive Directorate (CTED)
 3. UN Counter - Terrorism Implementation Task Force (CTITF).
 4. INTERPOL.
 5. Regional Development Banks.
 6. European Union.
 7. UN Commission on International Trade Law (UNCITRAL).
 8. Us Department of Justice (OPDAT).
 9. US Department of Treasury - office of Technical Assistance (OTA).
 10. Inter-American Drug Abuse Control Commission of the Organisation of American States (DAS/CICAD).
 11. FATF - Style Regional Bodies (FSRBs).
 12. Individual country technical assistance providers.
 13. Financial Action Task Force (FATF).
 14. Asia/Pacific. Group on Money- Laundering (APG).
 15. Caribbean Financial Action Task Force (CFATF).

اروپا،^۱ (سازمان) مانیوال،^۲ گروه مبارزه با پول شویی آفریقای شرقی و جنوبی،^۳ (ESAAMLG)، گروه اروپایی آسیایی / اورانیا^۴ (EAG)، سازمان نظارت بر عملیات مالی خاورمیانه و شمال آفریقا^۵ (MENAFATF)، گروه بین‌الدولی عملیات ضد پول شویی و ضد تأمین مالی تروریست‌ها در آفریقای غربی^۶ (GIABA) و سازمان نظارت عملیات مالی آفریقای جنوبی^۷ (GAFISUD) فعال و پویا است. این مؤسسات و سازمان‌ها به استقرار سیستم‌هایی برای حفاظت نظام‌های مالی کشورهای عضو از پول شویی و حمایت مالی تروریسم، ارتقای معاضدت حقوقی و تسهیل انطباق با شرایط و نهادینه‌سازی مؤثر و اجرایی‌سازی استانداردهای پذیرفته‌شده بین‌المللی علیه پول شویی و حمایت مالی تروریسم، کمک می‌کند.

مشارکت‌کنندگان داخلی با (نهاد) برنامه جهانی علیه پول شویی در^۸ (UNODC) عبارتند از: شاخه معاهده و معاضدت حقوقی، شعبه جلوگیری از تروریسم، اجرایی‌سازی قوانین، واحد جرایم سازمان‌یافته و ضد پول شویی؛ واحد عدالت و راستی و واحد مقابله با قاچاق انسان‌ها و مهاجران.

سازوکارهای سازمان ملل متحد و دیگر استانداردهای بین‌المللی مرتبط با

پول شویی و حمایت مالی تروریسم

۱ - معاهدات و قطعنامه‌های سازمان ملل متحد.

1. Council of Europe.

۲. (MONEYVAL) این نهاد در سال ۱۹۹۷ توسط کمیته وزرای شورای اروپا برای خودارزیابی و ارزیابی متقابل نحوه اعمال مقررات ضد پول شویی در کشورهای عضو شورای اروپا که عضو FATF نبودند، تأسیس شد.

3. Eastern and Southern Africa Anti - Money - Laundering Group (ESAAMLG).

4. Eurasian Group (EAG).

5. Middle East and North Africa Financial Action Task Force (MENAFATF).

6. Inter - Governmental Action Group Against Money - Laundering & Terrorist Financing in west Africa (GIABA).

7. the Financial Action Task Force of South America (GAFISUD).

8. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC).

۲ - راهبرد ضد تروریسم سازمان ملل متحد.

۳ - استانداردهای (FATF) سازمان نظارت بر عملیات مالی.

معاهدات و قطعنامه‌های سازمان ملل متحد

تلاش‌های بین‌المللی برای کنترل پول شویی و ممانعت از حمایت و تأمین مالی تروریسم، بازتاب آن راهبردی است که هدف آن، از یک سو، هجمه به قدرت اقتصادی سازمان‌های تروریستی و جنایی و افراد به‌منظور تضعیف آن‌ها از طریق جلوگیری از انتفاع و بهره‌مندی از منافع غیرقانونی و از سوی دیگر، پیشگیری از تأثیرات نابه‌هنجار اقتصاد مبتنی بر جرم و تروریسم در (دل) اقتصادی مشروع، است. معاهده ۱۹۸۸ سازمان ملل متحد علیه حمل‌ونقل غیرقانونی مواد مخدر و داروهای روانگردان، اولین سند حقوقی برای تحت پوشش قرار دادن جنبه پول شویی این راهبرد جدید است و همچنین اولین معاهده‌ای است که پول شویی را عملی مجرمانه و جنایتکارانه تلقی می‌کند.

در سپتامبر سال ۲۰۰۳ و دسامبر ۲۰۰۵ کنوانسیون سازمان ملل علیه جنایات سازماندهی‌شده فراملی و کنوانسیون سازمان ملل علیه فساد به‌ترتیب به مرحله اجرا درآمد. هر دو سند حوزه (مبارزه با) جرایم پول شویی را با بیان این‌که این امر نه تنها می‌بایست شامل قاچاق مواد مخدر گردد بلکه باید جریان کلیه جرایم شدید را تحت پوشش قرار دهد، توسعه می‌بخشد. هر دو معاهده اصرار دارند که دولت‌ها نظارت داخلی همه جانبه و یک نظام حقوقی دقیقی را بر بانک‌ها و مؤسسات مالی غیربانکی شامل اشخاص حقیقی و حقوقی، همچنین بر هر مؤسسه‌ای، به‌ویژه اگر مشکوک به شرکت در یک برنامه پول شویی باشد، اعمال نمایند. این معاهدات، تأسیس دستگاه‌های جاسوسی مالی را نیز پیشنهاد می‌دهند.

کنوانسیون بین‌المللی برای توقف و جلوگیری از تأمین مالی تروریسم در آوریل سال ۲۰۰۲ به اجرا درآمد. این کنوانسیون دولت‌های عضو را ملزم می‌سازد تا تصمیماتی را برای حفظ نظام‌های مالی خود از دستبرد اشخاص درگیر در عملیات تروریستی، اتخاذ نمایند.

به دنبال وقایع یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ دولت‌های عضو و دستگاه‌های قضایی بر ارتباط بین تروریسم، جرایم سازماندهی‌شده فراملی، معاملات بین‌المللی مواد مخدر و پول‌شویی تأکید و از دولت‌ها خواستند به‌گونه‌ای عمل کنند که موضوع معاهدات بین‌المللی مربوط واقع نشوند. در سپتامبر ۲۰۰۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد قطعنامه ۱۳۷۳ را تصویب کرد که طی آن تعهداتی مثل الزام به جلوگیری و ممانعت از تأمین مالی عملیات تروریستی، جرم‌انگاری عملیات مرتبط با تروریسم و تنظیم مقررات برای کمک به انجام این اقدامات، جلوگیری از تأمین سرمایه و ایجاد فضای امن برای تروریست‌ها و تبادل اطلاعات برای ممانعت از فعلیت اقدامات تروریستی را به دولت‌های عضو تحمیل نمود. در همان قطعنامه شورا، کمیته ضدتروریسم را جهت نظارت بر اجرای قطعنامه به‌وجود آورد.

راهبرد جهانی سازمان ملل متحد علیه تروریسم

راهبرد جهانی سازمان ملل متحد علیه تروریسم در تاریخ ۸ سپتامبر ۲۰۰۶ از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورد تصویب قرار گرفت. این راهبرد - در قالب قطعنامه (A/RES/PO/288) و یک نقشه راه، سند جهانی منحصر به فردی است که تلاش‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی را علیه تروریسم تقویت می‌کند. این اولین باری است که همه دولت‌های عضو با دیدگاهی مشترک برای مبارزه با تروریسم موافقت کرده‌اند. این راهبرد بر این پیام روشن تصریح دارد که تروریسم نه تنها در هیچ شکل و قالبی قابل پذیرش نیست بلکه تصمیم بر اقدامات عملی فردی و جمعی برای جلوگیری از تروریسم و مبارزه علیه آن گرفته شده است. این اقدامات عملی طیف وسیعی از فعالیت‌ها، از تقویت ظرفیت دولتی برای مبارزه علیه تهدیدات تروریستی گرفته تا هماهنگی مطلوب‌تر اقدامات ضدتروریستی سازمان ملل را شامل می‌گردد. قبول این راهبرد، تعهد پذیرفته‌شده از سوی رهبران جهان در نشست سپتامبر ۲۰۰۵ و بسیاری از پیشنهادهاى ارائه‌شده از سوی دبیرکل سازمان ملل در گزارش دوم می ۲۰۰۶ با عنوان اتحاد برای مبارزه با تروریسم را محقق می‌سازد؛ «پیشنهادهایی برای یک راهبرد جهانی ضد تروریسم».

استانداردهای سازمان نظارت عملیات مالی

در آوریل ۱۹۹۰ نهاد نظارت عملیات مالی در مورد پول شویی (FATF) چهل مورد پیشنهاد برای بهبود سیستم‌های مالی ملی، تقویت نقش بخش مالی و تشدید همکاری در جنگ علیه پول شویی ارائه نمود. این پیشنهادها در سال‌های ۱۹۹۶ و ۲۰۰۳ به منظور انعکاس تغییرات در فنون و روش‌های پول شویی، بازبینی و روزآمد گردید. پیشنهادهای ارائه شده در سال ۲۰۰۳ به طور قابل ملاحظه‌ای، نسبت به موارد قبلی به جزئیات بیشتری پرداخته است؛ به ویژه نسبت به تعیین هویت و شناسایی مشتری، الزامات اقدام مناسب، الزامات گزارش معاملات مشکوک و سازوکارهای توقیف و خنثی سازی.

نهاد نظارت عملیات مالی دستور کار خود را به منظور تعمیم وظایف خود به مبارزه علیه تأمین مالی تروریسم توسعه و ۸ پیشنهاد ویژه در زمینه تخصیص علیه تأمین مالی تروریسم ارائه داد. پیشنهاد ویژه نهم در اکتبر ۲۰۰۴ مورد تصویب قرار گرفت. این استانداردهای جدید، مجرمانه خواندن تأمین مالی تروریسم را براساس معاهده سازمان ملل در ارتباط با سرکوب جریان تأمین مالی تروریسم، پیشنهاد می‌دهد؛ عملیات مورد استفاده توسط تروریست‌ها برای تأمین مالی اقداماتشان (مثل سوءاستفاده از انتقال تلگرافی، سیستم‌های جایگزین ارسال، و سازمان‌های غیرانتفاعی) را معرفی و به کارگیری روش‌های راکد و بلوکه ساختن دارایی‌های خاص و سازوکارهای مصادره اموال را درخواست می‌نماید.

در مجموع تعداد چهل پیشنهاد معمول و ۹ پیشنهاد ویژه ارائه شده از سوی نهاد نظارت عملیات مالی در خصوص تأمین مالی تروریسم، مجموعه‌ای از اقدامات فراگیر را برای ایجاد یک نظام حقوقی و سازمانی مؤثر علیه پول شویی و تأمین مالی تروریسم فراهم می‌سازد.

قطعه نامه شماره ۱۶۱۷ (۲۰۰۵) شورای امنیت سازمان ملل و برنامه عمل ضمیمه قطعه نامه ۶۰/۲۸۸ مجمع عمومی سازمان ملل متحد (۲۰ سپتامبر ۲۰۰۶)، اهمیت به کارگیری استانداردهای چهل گانه نهاد نظارت عملیات مالی و ۹ پیشنهاد ویژه آن در مورد تأمین مالی تروریسم را مورد تأکید قرار می‌دهد.

کمک‌های فنی سازمان ملل متحد علیه پول‌شویی

دفتر سازمان ملل علیه مواد مخدر و جرایم از طریق برنامه جهانی علیه پول‌شویی، اقدامات جنایی و تأمین مالی تروریسم، دولت‌ها را در مقابله با مجرمانی که جرایم را از طریق شبکه تأمین مالی بین‌المللی تطهیر می‌کنند، یاری می‌دهد. این دفتر همچنین برای دولت‌ها مقدمات ایجاد نهادهای اجرایی قانونی و دستگاه‌های اطلاعاتی مالی، براساس راهبرد تقابل با پول‌شویی را تمهید کرده و درخصوص سیاست‌های مالی و بانکداری توسعه‌یافته به آنان مشاوره می‌دهد و سرویس‌های سرمایه‌گذاری مالی داخلی را یاری می‌رساند.

راهبردها شامل تضمین کمک‌های فنی به مقامات ازسوی کشورهای توسعه‌یافته، سازماندهی کارگروه‌های آموزشی و تأمین تجهیزات آموزشی و تبادل تجربیات بین نظام‌های قضایی در تقسیم‌بندی زیر می‌گردد:

- خدمات مشاوره: ۱ - دولت‌ها / قوه قضائیه کشورها ۲ - دستگاه‌های اطلاعاتی مالی
- ابزارها / زمینه‌های حمایتی: ۱ - گروه‌های آموزشی / سمینارها ۲ - آموزش مجازی ۳ - برنامه آموزشی

پول‌شویی و جهانی‌سازی

پیشرفت‌های سریع در زمینه اطلاعات مالی، فناوری و ارتباطات این امکان را ایجاد کرده است تا پول به‌سهولت و سرعت به هر جای دنیا انتقال پیدا کند. این امر وظیفه مبارزه با پول‌شویی را از هر زمان دیگری ضروری‌تر می‌سازد.

هرقدر که پول کثیف نفوذ بیشتری در سیستم بانکداری بین‌المللی پیدا می‌کند، شناسایی ریشه آن مشکل‌تر می‌گردد. به‌دلیل ماهیت غیرمشروع و پنهانی بودن پول‌شویی، تخمین تمامی مقدار پولی که در چرخه پول‌شویی قرار می‌گیرد، کار مشکلی است.

میزان برآوردشده پول‌شویی در سطح جهان در یک سال در حدود دو تا پنج درصد تولید ناخالص ملی (GDP)، یا ۸۰۰ میلیارد تا دو هزار میلیارد دلار آمریکاست، اگرچه فاصله ارقام بسیار عظیم است، حتی در صورت مدنظر قرار دادن حداقل برآورد نیز از جدی بودن مسأله‌ای که دولت‌ها ملتزم به توجه به آن شده‌اند، حکایت دارد.

در دهه‌های اخیر پیشرفت‌هایی در نظام مالی بین‌المللی به‌وقوع پیوسته که کار کشف، بلوکه و ضبط درآمدها و دارایی‌های حاصل از جرم و جنایت را مشکل‌تر ساخته است. این موارد عبارت‌اند: دلاری کردن (استفاده از دلار آمریکا برای انجام معاملات) بازارهای سیاه، تمایل عمومی به مقررات‌زدایی مالی و پیشرفت بازار اروپا و تکثیر و توسعه پستوهای پنهان مالی.

با تغذیه از منبع پیشرفت فناوری و ارتباطات، زیرساخت مالی، به یک نظام جهانی پیوسته فعال تبدیل شده است که در متن آن پول مگابایتی (پول به شکل سمبل در صفحه رایانه) می‌تواند به‌سهولت و سرعت به هر جایی در جهان منتقل شود.

اقدامات دفتر سازمان ملل در ارتباط با مواد مخدر و جرایم (UNODC)،

درخصوص پول‌شویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم

واحدهای اجرای قوانین، جنایات و جرایم سازماندهی‌شده و ضد پول‌شویی دفتر UNODC که در سال ۱۹۹۷ در پاسخ به دستور کار ابرازی به UNODC از طریق معاهده ۱۹۸۸ سازمان ملل متحد علیه قاچاق مواد مخدر و داروهای روان‌گردان تأسیس گردیدند، مسئول اجرای برنامه جهانی علیه پول‌شویی، اقدامات جنایتکارانه و تأمین مالی تروریسم، هستند. دستور کار واحدها در سال ۱۹۹۸ توسط اعلامیه سیاسی و معیارهای مصوب مجمع عمومی سازمان ملل متحد در بیستمین نشست ویژه خود برای مقابله با پول‌شویی تقویت گردید.

این امر حوزه عمل دستور کار را برای تعمیم به همه انواع جرایم و جنایات جدی و نه فقط مرتبط با مواد مخدر توسعه داد.

هدف فراگیر برنامه جهانی، تقویت توانایی دولت‌های عضو بر به‌کارگیری معیارها و اقدامات علیه پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم و مساعدت آن در کشف، توقیف و مصادره درآمدهای نامشروع است که لازمه پیروی از اسناد سازمان ملل متحد و دیگر استانداردهای پذیرفته جهانی از طریق تأمین کمک‌های فنی مرتبط و مناسب مبتنی بر تقاضا است.

شبکه اطلاع‌رسانی بین‌المللی راجع به پول‌شویی^۱ (IMOLIN)

یا اطلاعات پایه بین‌المللی ضد پول‌شویی^۲ (AMLID)

(IMOLIN) شبکه بین‌المللی اطلاعات پول‌شویی، به‌عنوان یک پایگاه منبع تحقیق ضد پول‌شویی / مقابله با تأمین مالی تروریسم (AML/CFT)، در سال ۱۹۹۸ توسط سازمان ملل متحد برای تشریح مساعی سازمان‌های بین‌المللی درگیر در عملیات ضد پول‌شویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم (AML/CFT) تأسیس گردید. بخش‌های اجرایی‌سازی قوانین، جرایم سازماندهی‌شده و ضد پول‌شویی^۳ (LEOCMLU) دفتر سازمان ملل متحد راجع به موادمخدر و جرایم (UNODC) اینک مجموعه IMOLIN را در ارتباط با گروه (ضد) پول‌شویی آسیا - اقیانوسیه (APG)، نهاد نظارت عملیات مالی منطقه کارائیب (CFATF)، دبیرخانه کشورهای مشترک‌المنافع، شورای اروپا - MONEYVAL، گروه اوراسیا (EAG)، گروه ضد پول‌شویی آفریقای جنوبی و شرقی (ESAAMLG)، نهاد نظارت مالی (FATF)، نهاد نظارت عملیات مالی راجع به پول‌شویی در آمریکای جنوبی (GAFISUD)، گروه عملیات بین‌الدولی علیه پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم در آفریقای جنوبی (GIABA)، اینترپول و سازمان کشورهای آمریکایی (OAS/CICAD) اداره و پشتیبانی می‌کند. در نیمه اول سال ۲۰۰۴^۴ (AMLU) بخش ضد پول‌شویی IMOLIN را مجدداً پس از اتمام نوسازی اساسی منظر و محتوای سایت خود، در همکاری با بخش فن‌آوری UNODC، راه‌اندازی کرد.

این وب‌سایت چند منظوره از طریق اطلاع‌رسانی در خصوص قوانین و مقررات داخلی مربوط به پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم و تماس‌های کمک‌رسانی کشوری به سازمان‌های جهانی ضد پول‌شویی خدمت‌رسانی می‌کند. در ضمن، زمینه‌های نیازمند توسعه در قوانین داخلی، اقدامات متقابل و همکاری بین‌المللی را شناسایی می‌نماید. سیاستمداران،

1. International Money - Laundering Information Network (IMOLIN).

2. Anti-Money-Laundering International Database (AMLID).

3. The Law Enforcement, Organized Crime and Anti-Money-Laundering Unit (LEOCMLU).

4. Anti-Money-Laundering Unit (AMLU).

حقوق دانان و مقامات رسمی همگی به طور منظم از IMOLIN به عنوان یک مرجع کلیدی در کارهای روزانه خود بهره می گیرند. اطلاعات موجود در IMOLIN به استثنای AMLID که یک پایگاه اطلاعاتی محرمانه است، برای کلیه کاربران اینترنت رایگان است.

اهداف برنامه جهانی علیه پول شویی، منافع حاصل از جرایم و تأمین مالی

تروریسم

همهانگ با سیاق استانداردهای سازمان ملل متحد، نهاد برنامه جهانی علیه پول شویی، منافع حاصل از جرایم و تأمین مالی تروریسم اهداف زیر را دنبال می کند:

- کمک به دستیابی به اهداف تعیین شده از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد در بیستمین نشست ویژه اش برای همساز نمودن قوانین کلیه کشورها جهت اجرایی کردن اسناد حقوقی بین المللی علیه پول شویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم.

- تجهیز دولت ها به دانش، افزار (سخت افزار و نرم افزار) و کارشناسی لازم برای به اجرا درآوردن قوانین ملی و مقررات متضمن اقدامات پذیرفته شده در بیستمین نشست ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای مقابله با پول شویی.

- یاری دولت های ذی نفع جهت ارتقای سطح کارشناسی تخصصی و مهارت های مقامات مجری عدالت کیفری در جریان تحقیق و تعقیب جنایات و جرایم مالی پیچیده، به ویژه با نظر به تأمین مالی تروریسم.

- تقویت همکاری های بین المللی و منطقه ای در مبارزه با تأمین مالی تروریسم از طریق تبادل اطلاعات و معاضدت حقوقی متقابل.

- ارتقای ظرفیت های حقوقی، مالی و عملی کشورهای ذی نفع برای برخورد مؤثر با پول شویی و تأمین مالی تروریسم.

دفتر سازمان ملل متحد در ارتباط با مواد مخدر و جرایم (UNODC)، از طریق برنامه جهانی، دولت ها را به توسعه سیاست های مقابله با پول شویی و حمایت مالی تروریسم تشویق، فعل و انفعالات را رصد و تحلیل کرده، آگاهی عمومی در خصوص پول شویی و تأمین مالی تروریسم را بالا می برد؛ و در تمهید مشترک مقدمات با سازمان ملل متحد و

سایر سازمان‌های بین‌المللی، به‌عنوان یک هماهنگ‌کننده عمل می‌کند.

مدل‌سازی حقوقی

برنامه جهانی علیه پول‌شویی، منافع حاصل از جرایم و تأمین مالی تروریسم (GPML) هماهنگ با بخش مشاوره حقوقی دفتر (UNODC) و صندوق بین‌المللی پول (IMF) قوانین و مقررات مدل را برای هر دو نظام حقوقی کامن‌لا و مدون در راستای یاری کشورها جهت تنظیم مقررات ضد پول‌شویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم هم‌راستا با اسناد حقوقی بین‌المللی، به‌ویژه پیشنهادهای ۹+۴۰ نهاد نظارت عملیات مالی (FATF)، کنوانسیون ۱۹۸۸ سازمان ملل متحد علیه قاچاق مواد مخدر و داروهای روانگردان و کنوانسیون ۲۰۰۰ سازمان ملل متحد علیه تأمین مالی تروریسم، توسعه داده است.

در این ارتباط دو مدل حقوقی زیر ایجاد شده است:

- مدل حقوقی دفتر سازمان ملل متحد راجع به مواد مخدر و جرایم (UNODC) و صندوق بین‌المللی پول (IMF) در خصوص پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم مورد تجدیدنظر قرار گرفته و توسط یک گروه غیررسمی از متخصصین بین‌المللی حقوق مدون، نهایی شده است.

- مقررات مدل ۲۰۰۹ نظام‌های حقوقی کامن‌لا در خصوص پول‌شویی، تأمین مالی تروریسم، اقدامات پیشگیرانه و منافع حاصل از جرم و جنایت، از سوی دفتر UNODC با همکاری مشترک دبیرخانه کشورهای مشترک‌المنافع، صندوق بین‌المللی پول و توسط یک پانل از متخصصین کشورهای دارای نظام حقوقی کامن‌لا، نهایی شده است.

این مدل‌های حقوقی که به‌عنوان ابزار کار مورد استفاده دولت‌های عضو هستند، به‌طور مداوم روزآمد شده و با استانداردهای بین‌المللی جدید منطبق می‌شوند. این مقررات آماده هماهنگی با ویژگی‌های نظام‌های حقوقی و سیستم‌های اداری ملی هستند.